

העיר הלבנה של תל אביב

נוסד (להיווסד) - נבנה

הגרלה - lottery

בוגר - מי שסיים את הלימוד

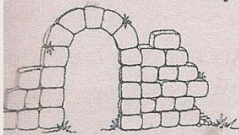
סיפק (לספק) - נתן

קישוט - דקורציה, decoration

אדריכל - ארכיטקט

שילב (לשלב) - שם ביחד

קשת -

הכריז (להכריז) - declare

מורשת - מה שהשאירו לנו

הדורות הקודמים

אוצר - משהו יקר וחשוב מאד

הרס (להרוס) # בנה

1 ב-1905 נוסדה גימנסיה 'הרצליה' לכבוד הרצל, בית ספר תיכון עברי שלימדו בו רק בעברית. ב-1909 עברה הגימנסיה מיפו לבניין שנבנה ברחוב הרצל בשכונת 'אחוזת בית' שהייתה אחר כך לעיר תל אביב.

5 'אחוזת בית' קמה על שפת הים מצפון ליפו. 60 משפחות השתתפו בהגרלת 60 מגרשים וכל אחת בנתה על המגרש את ביתה. אבות העיר בנו בתים כל אחד לפי טעמו. מעל לכל הבתים בעיר החדשה אפשר היה לראות את בניין הגימנסיה. היא הייתה לא רק בית ספר אלא גם מרכז חברתי ותרבותי ותושבי המקום נפגשו שם לדון בבעיות השכונה, לשמוע קונצרטים או לראות הצגות. תלמידים רבים הגיעו לגימנסיה ורבים מבוגריה היו סופרים, מחנכים, מדענים ואמנים.

10 לאחר מלחמת העולם הראשונה הגיעו עולים רבים לעיר תל אביב. היה צריך לבנות להם בתים למגורים. סגנון הבנייה עד אז היה סגנון אֶקְלֶקְטִי, כלומר לא היה סגנון אֶרְכִיטֶקְטוֹנִי אחד. רק בשנות העשרים - כאשר מספר התושבים בעיר הגיע ל-50,000 - החליטו נבחר העיר להקים במהירות רבה בניינים כדי לספק מגורים לכולם. האדריכלים התחילו לבנות בסגנון הַבְּאוּהָאוס - סגנון בינלאומי, שהגיע מגרמניה לישראל. 15 הבניינים שהיו בני 3-4 קומות, בקווים ישרים, ללא קישוט, התאימו לאידאולוגיה הסוציאליסטית והשוויונית שהייתה באותם הימים לאנשי העיר. האדריכלים העבריים שילבו בבניינים מוטיבים מזרחיים, כמו חלונות גבוהים עם קשתות, כיפות על חלק מהגגות ובעיקר מרפסות מלבניות, שבהן התכנסו בני משפחה וחברים. המרפסות האלה הפכו להיות הסמל של תל אביב.

20 הבנייה הרבה בסגנון זה הפכה את תל אביב לעיר באוהאוס עולמית. אין מקום בעולם שיש בו ריכוז כזה של בניינים לבנים בסגנון הבאוהאוס.

כ-4,000 בתים נבנו בסגנון זה מ-1931 עד 1956. בשנת 2003 הכריז ארגון אונסק"ו על העיר תל אביב כעיר מורשת תרבות עולמית ובכך הפך אותה לבירת הסגנון הבינלאומי באדריכלות. מי שהולך ברחובות תל אביב הישנה - ברחוב אידלסון, בכיכר דיזנגוף, בשדרות רוטשילד וברחובות אחרים - יכול לראות מבנים פשוטים, כמו מעונות העובדים, לצד מבנים של משפחות עשירות או אנשים מפורסמים, כמו בית ביאליק, וכולם באותם קווים ישרים.

רק בניין אחד חסר והוא גימנסיה הרצליה. לפני שהבינו התושבים שהעיר שלהם היא אוצר ארכיטקטוני, הם העבירו את הגימנסיה למקום אחר, הרסו את הבניין הישן ובנו בניין רב קומות, 'מגדל שלום', שהיה בזמנו הבניין הגבוה ביותר במזרח התיכון. רבים אומרים על מעשה זה "בכייה לדורות". היום אפשר לראות את בניין הגימנסיה רק בצילומים או בציורים של הצייר המפורסם של תל אביב, נחום גוטמן.

גימנסיה הרצליה, מתוך: ויקיפדיה

כיתה בגימנסיה הרצליה, צילום: ליאו קאהן מתוך: ויקיפדיה

1 UNESCO ארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם